

joče skladbe. katerih moč največ počiva v umetnem spremljevanji, ki se v tehniškem oziru jednači ónemu glasovitega pianista Liszta. Zatorej ni misliti, da je spremljevanje óno navadno „dudlanje“ v toniki in dominantni, ne: tukaj je vse mogočno, zanimljivo in mnogostransko. Želimo, da si vsak glasbenik omisli originalno delo mojstra, katerega si je pridobila Ljubljana v korist rojakov slovenskih.

Nam se rado očita, da premehko ocenjamo nove skladbe. Proti temu bodi povedano, da se danes bavimo z odličnima mojstroma, katera družita oboje: izborna šola in genijalnost.

D. Fajgelj.

LISTEK.

† FRAN GESTRIN.

»Ljubljanski Zvon« še ni prebolel izgube, katero mu je provzročila smrt Cimpermanova, že mora zabeležiti izgubo drugega, takisto zvestega podpornika in iskrenega prijatelja: *Fr. Gestrina*. Izgubo čutimo tem bridkeje, ker ni nikogar, da bi stopil na njega mesto in zadelal praznino med vrstami naših pisateljev, ki se nemilo krčijo od leta do leta, ne da bi nam bilo, zlasti na pesniškem polji, pravih, enakih namestnikov.

Pokojni Gestrin se je porodil dne 1. grudnia 1865. leta v Ljubljani, kjer je leta 1884. dovršil gimnazijske nauke. Nato se je vpisal za pravnika na dunajskem vseučilišči in zajedno vstopil za jednoletnega prostovoljca v vojaško službo, prebil kesneje častniški izpit in bil imenovan za poročnika. Preselivši se z Dunaja v Gradec, dovršil je ondu modroslovne studije in se potem pripravljaj za profesorski izpit. V tem času je (leta 1890.) nadomeščal prof. Spinčiča na učiteljišči v Gorici in končno služil za suplenta na učiteljišči v Mariboru. Toda lani je meseca malega travna zbolel tako nevarno, da se je odpovedal učiteljevanju in se preselil v Ljubljano. Neozdravna bolezen — sušica — katero si je nakopal predlanskim pri orožnih vajah, uničila je dne 15. m. m. njega mlado, toda izredno plodovito življenje.

Gestrin je bil od leta 1884., ko se je prvič pojavil v »Ljubljanskem Zvonu,« do poslednjih dnij zvest podpornik našemu listu. V poslednji številki še smo priobčili njega krasno »Balado o prepelici«, ki je morala pretresti vsakogar, kdor je poznal pesnika, bolnega na smrt, priobčili pa smo jo, ne misleč, da se utegnejo tako skoro uresničiti bridke slutnje, v mojsterski obliki izražene v oni baladi, nego upajoč, da nam božja previdnost vendar še ohrani ta izborni talent v prid slovenski poeziji, slovenski književnosti v obče . . . Svoje najboljše pesmi je pokojnik še letos izdal v posebni zbirki (glej 3. številko našega lista) — koliko krasnih osnov pa je ostalo nezvršenih! — Leta 1890. je spisal za »Ljubljanski Zvon« večjo povest »Iz arhiva«, ki je poleg manjših novelistiških spisov v »Slovanu« lepa priča njega pripovedne nadarjenosti. Za letos nam je zopet obetal dve povesti »Rešilni angelj« in »Zimska roža«; žal, zvršiti ni mogel nobene!

Kakor izvirnemu pisatelju tako gré Gestrinu prelagatelju častno mesto v naši književnosti. Pod raznimi imeni (Ivan Gornik, Svoboda, Skalar, A. P.) smo čitali sedaj njega prevode (ponajveč iz ruščine in češčine) v »Slovenskem Narodu«, sedaj smo jih čuli z gledališkega odra. Pokojnik je za naše »Dramatično društvo« preložil okolo trideset iger, med njimi dela, kakor so »Valenska svatba«, »Naš prijatelj Njeklužev«, »Nora«, »Pokojni Toupinel« i. t. d. Pripravljal se je tudi, da spiše izvirno dramo, ki bi mu bila brez dvojbe lepo uspela, in v poslednji dóbi še je prelagal Lortzingovo opero »Der Waffenschmied«. — Večje in brčkone zadnje delo je prevod Vrchlickega »Barvastih črepinj«. —

To je izvestno delavnost, katere se moramo hvaležno spominjati mi in ves národ slovenski; ako pa še pomislimo, kako je Gestrin delal z bridko zavestjo, da njega bolezní ni pomoči, tedaj se moramo spoštljivo klanjati možu, ki je navzlic obči telesni oslabeledosti do zadnjega diha živel národu svojemu in književnosti slovenski! —

Vse svoje imenje — baje okolo 25.000 glđ. — volil je Gestrin »Pisateljskemu podpornemu društvu« v Ljubljani. Ta plemeniti dar, Gestrinovo pisateljsko delovanje, njega zlati značaj, vse to mu ohrani časten spomin med národom slovenskim, ki je tožnega srca zagrebel to mlado, to plemenito življenje. Blagemu pokojniku in prijatelju večna čast in slava! Mir bodi njega duši! —

Izlet v Carigrad. Odlični naš sotrudnik č. g. *A. Aškerc* je nedavno v „Listku“ „Slovenskega Naroda“ priobčil daljši opis letošnjega svojega izleta v Carigrad, opis, ki je vzbudil zaradi duhovitega in zanimljivega pripovedovanja splošno pozornost. Te potne črtice so sedaj izšle v posebni knjižici in se dobivajo po 20 kr., z všteto poštnino po 25 kr., v „Narodni Tiskarni“ in pri vseh knjigarjih. Čitateljem „Ljubljanskega Zvona“, katerim se je pisatelj itak omilil kakor ne iz lepa drug sotrudnik našega lista, bilo bi odveč še posebe hvaliti ta prozajiški spis našega pesnika, ker itak vedó, da dobé iz Aškercovega peresa le kaj dovršenega. — Lepo naslovno sliko je narisal akademski slikar g. *Ijud. Grilc* v Ljubljani.

Zbrani spisi Pavline Pajkove. Prvi zvezek. V Celji, 1893 Tiskal, izdal in založil Dragotin Hribar v Celji. 17°. Cena mehko vezanemu izvodu 2 kroni, krasno vezanemu 3 krone, po pošti 10 kr. več. — Oceno te knjige si pridržujemo za prihodnjo številko.

Slovanska knjižnica. Da bi kár najbolje uspevala goriška lista »Soča« in »Primorec«, ustanovil je urednik rečenih časopisov g. *A. Gabršček* posebno „Goriško Tiskarno“, ki hoče précej ob svojem početku koristiti tudi leposlovni književnosti slovenski. Ustvarila bode namreč „Slovansko knjižnico“ za mladino in odraslo ljudstvo, v kateri bodo izhajali pripovedni in poučni spisi iz raznih slovanskih jezikov. Uredništvo poroča, da je sosebno dobro založeno s češkimi izvirniki, najmenj pa ima na razpolaganje dobrih ruskih, slovaških in bolgarskih izvirnikov. Kdor bi hotel prevajati povesti iz slovanskih jezikov, oglasi naj se pri uredništvu „Slovanske knjižnice“. — Novo književno podjetje, kateremu želimo najlepšega uspeha, prinašalo bode redno vsakih štirinajst dnij snopiče, obsežne po 3 do 5 tiskovnih pól v mali osmerki, in to za letno naročnino 2 glđ. 60 kr. ali le po 10 kr. snopič; posamični snopiči pa se bodo prodajali po 12 kr. Prvi snopič izide okolo dné 15. tega meseca; obsezal pa bode povest iz češke zgodovine »Ratmir«. Naročnina se pošilja pod naslovom: „Goriška Tiskarna“ *A. Gabršček* v Gorici.

Narodna biblioteka, katero izdaja J. Krajec v Novem Mestu, priobčila je v poslednjih zvezkih Sienkiewiczzev roman »Z ognjem in mečem« v prevodu *Podravskega*. Kadar prejmemo konec istega romana v izdaji »Matice Slovenske«, namerjamo itak po-

drobneje govoriti o delu samem, in tedaj se nam bode takisto ponudila prilika zabeležiti nekatere svoje opomnje o obeh izdajah. Krajčeva izdaja obseza sedem zvezkov, ki stanejo skupaj 2 gld. 25 kr.

Ženitev Maksima Črnojeviča. Letno poročilo c. kr. velike gimnazije novomeške je objavilo letos kot uvoden spis kratko črtico o romantiški poeziji srbski in prevod srbske narodne pesmi »Ženitev Maksima Črnojeviča« iz spretnega peresa g. Ivana Poljanca, staroste novomeških profesorjev. Za prevod izbrana romantiška pesem je izredno krasna, po sodbi Mickiewiczovi v vsakem oziru toli popolna in v posameznostih takó dovršena, da nima nobena druga literatura kaj jednakega. Prevod sam pa je lahko umeven, čist in gladek, samó prisiljeno naglaševanje tu pa tam nekoliko moti, n. pr. v 50. pripraviti, v. 481. obólim, v. 584. zágledájo, v. 927. délil, v. 1122. ódsekána, v. 1144. zátaknjéno, v. 862. pomóli. (Dobro bi bilo namreč razločevati med pomolím, ich reiche dar, strecke vor, in pomólim, ich bete noch ein wenig, prim. posedím, poležím i. t. d.). Odmor v verzu bodi vselej kolikor mogoče jasno izražen; če se združi z interpunkcijo, čuti se tem bolje; namesto »Kedar slišiš jih, pa ne odlašaj« (261) ali »No poglej, ti mila snaha moja!« (872) ali »Od tega, kar sem prejel, najprvo« (942) bi bilo torej lepše: »Ko jih slišiš, ondaj ne odlašaj — No poglej ti, mila snaha moja! — Kar prejel sem, od tega najprvo«. Tudi sicer bi ponekod želeli drugačne porazvrstitve besed, n. pr. v. 73. »Kedar vídi ona in spozná ju« (namesto: ju in spózna); v. 1185. »On ne bo smel iti nad vas z vojsko« (namesto: On ne smel bo iti). V verzu 508 (»Sanje laž so, Bog le istina je«) kazalo bi besede premestiti v drugi polovici takó-le: »Sanje laž so, istina le Bog je«, zakaj, če se ne motimo, mora biti zadnja arza pred odmorom v vsaki ritmiški vrsti za spoznanje bolj odlična, torej polnoglasna. Beseda »istina« se pa le za silo dá čitati kot —u—, v resnici je —oo, torej nje zadnji zlog nikakor ne sodi v zadujo stopico, ki zahteva polnoveljavno, krepko naglašeno arzo. — Kakor imamo v navedenem vzgledu preslab zlog za arzo, takó je n. pr. (v. 677 in 823) genitiv kes prekrepek za tezo. — Tuje izraze (k esa mošnja, a lem demant) bi kazalo v posebnih opombah raztolmačiti; sevéda, nadomestiti jih z izrazi, v slovenščini navadnimi, ni vselej mogoče. Izraz imam se po našem mnenji ni jednakega pomena z imajo me t. j. mislijo o meni, ampak pomeni toliko kakor »(jaz) mislim o sebi«. Kdor se ima za pametnega, sam o sebi misli, da je pameten, drugi pa morda ne mislijo tako o njem (torej se *prudenter putat*, a ne *prudens habetur*). Z ozirom na to bi želeli, da se verz 635. »Da bo Miloš se imel za zeta« premeni v »Da bo Miloš tam (sc. v Benetkah) veljal za zeta.« »Brdjanine« (304) bi v slovenščini prekrstili v »Brejanec«. V. 459. bi nam bolje godil perfektivni glagol zarojé, tedaj:

Ko mi stisne sen oči, mi sanje,
Strašne sanje, zarojé po glavi.

A poleg distributiva (1036) bi želeli namesto perfektivnega glagola opetovalnik skače, tedaj

Konj poskoči in se ljuto vzpenja,
Po tri kopja skače proti nebu
In po štiri daleč po zemljici. —

Naštete opombe pa naj lepemu prevodu nikakor ne jemljó veljave, in le želeli bi bilo, da bi g. prevoditelj nadaljeval začeto delo ter v lepih, gladkih prestavah seznanjal Slovence s krasnimi plodovi srbskega narodnega pesništva.

λ.

Šolska izvestja. Izmed letošnjih šolskih izvestij sta došli razven izvestja novo-meške gimnazije, o katerem govorimo na drugem mestu, našemu listu samó še — dve šolski izvestji, in sicer letno izvestje obeh c. kr. obrtnih strokovnih šol in letno poročilo I. mestne petrazredne deške ljudske šole v Ljubljani. Letno izvestje c. kr. obrtne strokovne šole za lesno industrijo ima na čelu spis ravnatelja *Ivana Šubica* »Vrata iz leta 1638. v Kranji«, katera je delovodja *E. Cigoj* narisal na kamen — dotična skrbno izvedena slika je priložena izvestju — v letnem poročilu I. mestne deške šole pa čitamo natančno poročilo o tristoletnici zmage pri Sisku iz peresa *Ivana Belleta*.

Tridesetletnica národne čitalnice v Kranji. Sestavil *Božidar Vodušek*. — Lični spis, ki se nam je poslal na ogled, obseza na 12 stranéh zgodovino národne čitalnice v Kranji, ki je minulega meseca poslavlila svojo tridesetletnico.

Družba sv. Mohorja. Odboru je na poziv v lauskem oglasniku v presojo došlo blizu 40 raznih spisov, izmed katerih so prejele darila: I. Povesti: 1. »Pogreb na morji«, spisal *Fridolin Kavčič*; 2. »Kako se je Klančnik z železnicó sprl in zopet sprijaznil«, spisal *Janez Klemenčič*; 3. »Zavrlova Anica«, spisal *Bátog*. II. Poučne razprave: 1. »Slovinci, govorimo čisto slovenščino!«, spisal *Svetilko*; 2. »Katekizem v slovenskih národnih pregovorih«, spisal *Ivan Štrukelj*; 3. »Mišji sovražniki«, spisal *Fr. Štupar*.

»Neznan rokopis v deželnem muzeji goriškem« (»Zvon«, št. 7. str. 428 d.) Na str. 429. bereš: »Kdo je spisal le-té propovedi, nisem mogel dognati« . . niže . . »začetni črki imena njegovega: P: B:« — No, po prijaznosti nadvladičnega kancelarja in častnega komornika Njegove Svetosti, preč. g. *Kravanje*, katerega le-tú najtopleje zahvaljam, posrečilo se mi je zvedeti ime pisatelja omenjenih propovedij. V šematizmu iz leta 1799. čitamo kooperatorja *Petra Budina* v Tibeinu (Devinu). Ker se ujemata začetni črki imena in ker za onih dnij niso hitro menjavali pomožnih kapelanov, smemo pač trditi, da je *Peter Budin* spisal omenjene propovedi.

m. p.

»Lepa Vida.« Zagrebški »Vienac« je prinesel v svoji 33. številki obširnejšo studijo o književnem delovanji g. dr. *Vošnjaka* v občé in o »Lepi Vidi« posebe. Spisal jo je naš rojak *dr. Fr. Celestin*.

Osebné novice. *Jaroslav Vrchlický*, slavni češki pesnik, čegar pravo ime je dr. Emil Frida, imenovan je za izrednega profesorja zgodovine modernih književnostij na češkem vseučilišči v Pragi. Doslej je bil tajnik na češki politehniki v Pragi. — Ruski car je podelil *Spiru Brusini*, vseučiliškemu profesorju in ravnatelju prirodoslovnega muzeja v Zagrebu, za njega znanstvena dela red sv. Stanislava II. razreda. — Naša umetnica, gospodičina *Ivana Kobilca*, izložila je na letošnji razstavi v Monakovem sliko mlade deklice, o kateri se je strokovna kritika izrazila jako pohvalno. — Takisto je v Monakovem razstavil dalmatinski Hrvat *Fra Celestin Medović* sliko, kažočo preganjanje kristjanov za Nerona. Monakovski umetniški krogi sodijo, da bi Medović utegnil po svojih sposobnostih še biti naslednik znamenitega slikarja prof. Leubacha v Monakovem.

Spomenik Petru Preradoviču. Iz Trsta se poroča, da je spomenik slavnemu hrvaškemu pesniku Preradoviču že dovršen. Tudi to delo dičnega hrvaškega umetnika Rendiča je prekrasno. Izdelati je dal spomenik ob svojih troških znani rodoljub g. dr. *St. pl. Miletič*.

Znamenit hrvaški rokopis. V knjižnici očetov dominikancev v Dubrovniku je našel gosp. *M. Milas* starinski evangelistar za katoliške' cerkve, spisan že okolo konca 13. stoletja. Knjiga je pisana v bosančici ali hrvaški cirilici in v lepem jeziku. Gospod Milas dela že dlje časa na tem rokopisu in ga misli napósled poslati hrvaški akademiji v Zagrebu.

Hrvaški muzej v Kninu. Dne 24. m. m. so poslavlili Hrvatje znamenit kulturnen dogodek; otvoril se je namreč v Kninu prvi muzej hrvaških starin v Dalmaciji.

Štiristoletnica »Obodske štamparije«, katero smo naznanili že v 7. številki, zvršila se je od dne 25 — 29. malega srpana na Cetinji jako slovesno. Obodska tiskarna je bila prva na slovanskem jugu, utemeljila pa sta jo zetska gospodarja Ivan in Jurij Crnojevič. Na proslavi so bili zastopani malone vsi slovanski narode, mimo tega so poslali svoje zastopnike Angleži, Francozi, Nemci in Italijani. Razna vseučilišča, tako v Peterburgu, Harkovu, Kazanu, Oksfordu in Parizu, imenovala so pri tej priliki črnogorskega kneza Nikolo I. za svojega častnega doktorja.

Spomenik Jovanu Gavriloviču. Dne 4. m. m. je srbsko učiteljsko društvo postavilo v Belem Gradu spomenik svojemu velikemu dobrotniku Gavriloviču, ki je volil svojo hišo v Belem Gradu in okolo 250.000 dinarov kot fond za penzije učiteljskih vdov in sirot. Pokojni Gavrilovič je bil prvi predsednik »Srbskega učenega društva«, spisal je nekoliko del in rad podpiral srbsko književnost in srbske pisatelje, osobito Daničiča.

Znameniti grobovi. V Peterburgu je umrl dne 6. malega srpana *Jakop Karlovič Grot*, podpredsednik carske akademije, tajni državni svetovalec, zgodovinar, jezikoslovec in književni kritik, v 81. letu dōbe svoje. Že leta 1838. je bil čislán podpornik Puškinovemu »Sovremenniku«, kjer je priobčil več kritiškich člankov o švedskih in finskih književnih delih. Potem je preložil Byronovega »Mazeppo« in Tegnerjevo »Fritjohovo pravljico« na ruski jezik. Od leta 1840. je bil sotrudnik vseh večjih ruskih časopisov ter je prvi sestavno obdeloval književno minúlost rusko. Spisal je dolgo vrsto zgodovinskih, filoloških in kritiškich razprav, več potopisov o Finski, Švedski in Nemčiji, izdal Državinova dela in Karamzinova pisma Dmitrijevu, pisma carice Katarine II., objavil životopise Lomonosova, Karamzina, Krylova, Državina, Petra Velikega i. t. d. Grot je bil član mnogim akademijam, tako tudi jugoslovanski akademiji v Zagrebu.

Dne 6. m. m. je umrl v Passyji jeden najznamenitejših romanopiscev francoskih, *Guy de Maupassant*, šele v 43. letu dōbe svoje. Pokojnik je bil izredno priljubljen pisatelj, o katerem se je mislilo, da nekoč še preseže Daudeta ali Zolo. Maupassant je živel v sijajnem razmerji kakor malokateri književnik. Najuglednejše novine so kār tekmovala, da bi si ga pridobile za sotrudnika. Źal, pred letom dnij se mu je omračil duh, takó da je poslednje čase prebil v blaznici. Maupassant je spisal dolgo vrsto romanov, izmed katerih naj bodo navedeni »Boule de suif«, »Les soeurs Rondolice«, »Miss Hariette«, »Bel Ami«, »Claire de Lune« in »Pierre et Jean«. Delal je tudi na dramatiškem polji in izdal zbirko pesmij »Des vers«.

Listnica. Kokran. Pošiljatvi ste pozabili pristaviti svoje pravo ime; sploh pa Vaša „satiriška“ balada ne ustreza načelom našega lista. — A. P. Poslanih pesmij ne moremo porabiti. Kakó je mogoče nekdanjega koroškega kneza nazivati „trden jez“, tega ne umejemo. — Svoimir. Še nezrelo. — Pahor. Vaše „Slike iz narave“ ustopimo, ako Vam je prav, uredništvu „Vrtčevemu“. — Doran v B. »Triolet« morda prihodnjič.

„Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 gld. 60 kr., pol leta 2 gld. 30., četrt leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Izdajatelj **Janko Kersnik**. — Odgovorni urednik **dr. Ivan Tavčar**.

Upravištvu »Národna Tiskarna« Kongresni trg št. 12. v Ljubljani.

Tiska »Národna Tiskarna« v Ljubljani.